

Geschreven door drs. Lonneke van Berkel, vakreferent NPi en bewegingswetenschapper, met een vertaalslag van dr. Ellen Smulders, hoofddocent master geriatric fysiotherapie

Beschouwing

Diagnostiek

Prognose

Therapie

- **Prima in staat om revalidatiewensen te benoemen**
- **Gestructureerd gesprek biedt meer houvast**
- **Inzicht in functioneren lager bij slechtere cognitieve status**

Vraag ouderen met dementie naar hun revalidatiedoelen

Revaliderende ouderen met dementie zijn zich bewust van hun functioneringsproblemen en kunnen zelf aangeven wat ze willen bereiken met hun revalidatie. Dat lukt het best als zij dat niet zelf hoeven bedenken maar als een gesprekspartner hen specifieke vragen voorlegt. Ook ouderen met milde tot matige dementie kunnen zo hun wensen duidelijk maken. Dat concluderen Duitse wetenschappers die in een geriatrisch revalidatiecentrum 101 ouderen met dementie interviewden.

Zelf aangeven

Ouderen met dementie blijken met een beetje sturing prima in staat om zelf aan te geven waar hun revalidatieprioriteiten liggen. De auteurs pleiten er dan ook voor dat therapeuten niet uitsluitend hun eigen ideeën en verwachtingen volgen, maar samen met de ouderen de revalidatiedoelen opstellen.

Open vraag

In antwoord op de open vraag "Wat zijn uw doelen voor uw revalidatie?" benoemden de ouderen 143 doelen. De helft daarvan had te maken met mobiliteit, zoals lopen, traplopen, zich verplaatsen, evenwicht bewaren, autorijden en zwemmen. Bijna tien procent ging over pijn en andere sensorische functies, zoals duizeligheid en

gezichtsvermogen. Weinig ouderen dachten bij de open vraag aan problemen met dagelijkse activiteiten of aan mentale en sociale aspecten. Helaas bleek de open vraag voor veel van de ouderen te moeilijk: bijna een vijfde kon geen enkel doel bedenken, en een derde van de deelnemers kwam niet verder dan één aandachtspunt.

Gestructureerd interview

Als de gemiddeld 84-jarige ouderen voorbeelden aangereikt kregen bleken zij beter in staat om hun doelen te bepalen. **In een gestructureerd interview benoemen zij problemen en wensen in meer uiteenlopende domeinen dan wanneer zij spontaan de open vraag moesten beantwoorden.** In zo'n gestructureerd interview benoemden bijna zeven van de tien ouderen mobiliteitsproblemen, en meer dan de helft van de deelnemers vond het verbeteren van zelfzorgactiviteiten, zoals wassen, aankleden en huishoudelijk werk relevant. Ook hechtte meer dan de helft van de ouderen belang aan mentale aspecten, zoals cognitie, stemming en omgaan met stress. Volgens de onderzoekers een signaal dat de deelnemende ouderen hun ziekte en revalidatieverblijf psychologisch belastend vinden, en dat dit een belangrijke focus moet zijn voor geriatric revalidatie.

Broninformatie:

Dutzi I, Schwenk M, Kirchner M, [et al.]. "What would you like to achieve?" Goal-setting in patients with dementia in geriatric rehabilitation. BMC Geriatrics 2019; 19(1): 280.

<https://doi.org/10.1186/s12877-019-1296-7>

KNGF-leden met een Compleet lidmaatschap hebben kosteloos toegang tot de NPi-service

Vertaalslag naar de praktijk

Om goede zorg te kunnen leveren is het belangrijk om gezamenlijk doelen op te stellen die passen bij de hulpvraag. Bij cliënten met psychogeriatrische problemen, zoals dementie, is dat lastiger waardoor in de praktijk de behandelstrategie vaak door de behandelaars wordt bepaald.

De huidige studie laat zien dat mensen met milde tot matige dementie wel degelijk een goed idee hebben van hun functioneren en dat dit met name goed tot uiting komt als zij hier op een gestructureerde manier naar gevraagd worden. De indeling volgens 19 categorieën gebaseerd op de ICF kan hierbij helpen, maar de onderzoekers geven zelf aan dat deze indeling gebaseerd is op consensus door experts en nog verdere wetenschappelijke onderbouwing behoeft.

Deze studie toont dus aan dat ook bij mensen met dementie het mogelijk is de cliënt te betrekken bij het inventariseren van de gezondheidsproblemen en het opstellen van behandelstrategieën, zoals ook geadviseerd door het beroepsprofiel van de geriatriefysiotherapeut (2015).

ICF

De onderzoekers ordenden de uitspraken van de ouderen volgens de 'International Classification of Functioning, Disability and Health' (ICF) en beschreven in welke domeinen de ouderen de meeste revalidatiedoelen noemden. Voor het gestructureerde interview legden zij de ouderen vragen voor die zij ontleenden aan 19 voor geriatrische revalidatie relevante categorieën uit de ICF. Deze vragen omvatten elementen van motorisch functioneren, sensorische functies en pijn, zelfverzorging, huishouden, psychologisch welbevinden, cognitie en sociale relaties.

Inzicht in eigen functioneren

De ouderen beschikten over voldoende inzicht en zelfkennis om hun functioneringsproblemen te benoemen. De onderzoekers vergeleken de door de ouderen zelf aangegeven problemen met scores die zij behaalden op objectieve tests die hun loopvaardigheid, evenwicht, beenspierkracht en uitvoering van dagelijkse activiteiten vaststelden. Ouderen die meer problemen rapporteerden scoorden inderdaad slechter op de klinische tests. Vooral de overeenstemming tussen de subjectief ervaren loopproblemen en de objectief bepaalde loopsnelheid en Timed Up-and-Go testscore was hoog.

Cognitieve status

Hoewel alle ouderen een goede inschatting maakten van hun functioneringsproblemen bleek de ernst van de cognitieve stoornissen wel een rol te spelen: bij ouderen met mildere cognitieve problemen (Mini-Mental State Examination (zie kader) boven 22 punten) kwam het subjectief ervaren functioneringsniveau beter overeen met de objectieve metingen dan bij ouderen met een lagere MMSE-score, duidend op ernstigere problemen.

MMSE

De Mini-Mental State Examination geeft inzicht in de ernst van cognitieve stoornissen. De MMSE bestaat uit 20 items gericht op oriëntatie in tijd en plaats, geheugen, concentratie, taal, rekenen, praxis en visuoconstructie. De score loopt van 0 tot 30, waarbij een lage score overeenkomt met een laag cognitief niveau. Een score van 24 of meer wordt beschouwd als normaal.

NPi

Postbus 1161,
3800 BD Amersfoort
www.npi.nl

Reactie:

mail naar
npiservice@npi.nl

©2020

NPi-SERVICE

OUDEREN

De **NPi-service** is een uitgave van het **NPi** Kennis in Beweging

Klik hier voor **cursussen of opleidingen** in het themagebied **Ouderen**

Klik hier voor het laatste nieuws uit het thema **Ouderen**

www.npi.nl

NPi

Postbus 1161,
3800 BD Amersfoort
www.npi.nl

Reactie:

mail naar
npiservice@npi.nl

©2020

KNGF-leden met een Compleet lidmaatschap hebben kosteloos toegang tot de NPi-service

